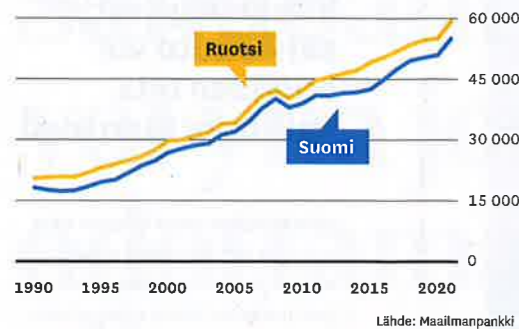

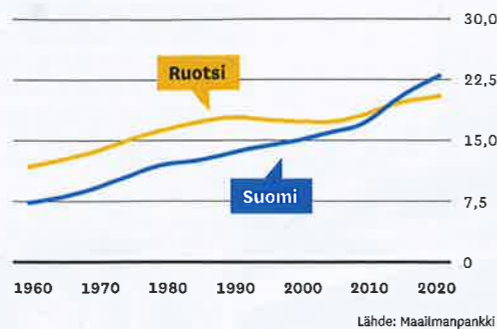
Suomi ei enää kiri Ruotsia kiinni

BKT per capita, ostovoimakorjattuna 1990–2021, dollaria

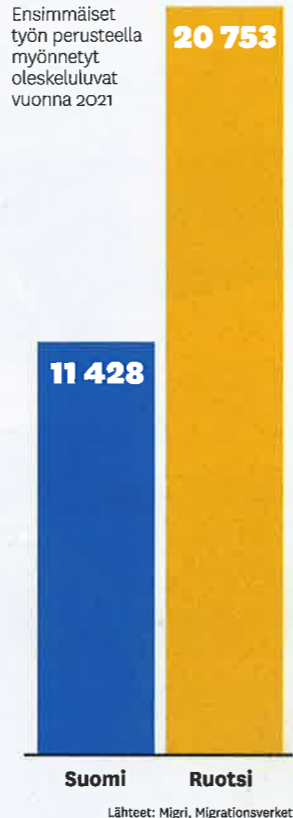
Suomi ikääntyy nopeammin

65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä 1960–2021, prosenttia

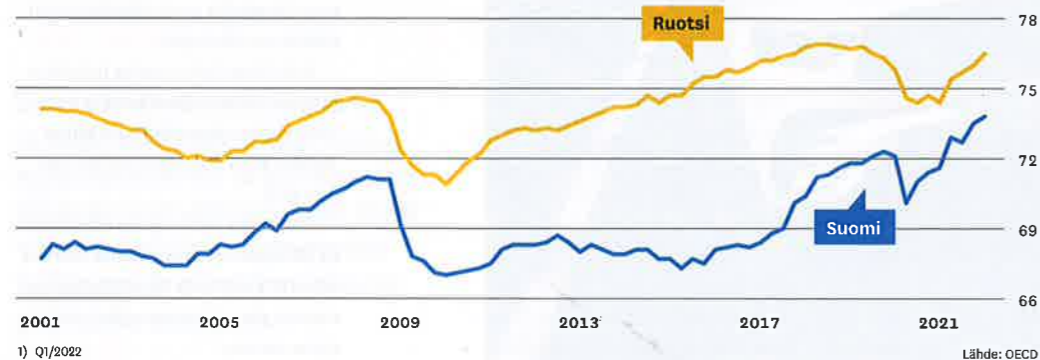
Ruotsi panostaa työperäiseen maahanmuuttoon

Ensimmäiset työn perusteella myönnetyt oleskeluluvat vuonna 2021

Ruotsilla hyvä etumatka

Työllisyysaste 2001–2022¹⁾, prosenttia

KANSANTALOUS

Suomi jää Ruotsista jälkeen monella mittarilla

Ruotsin valtiopäivävaaleista kehkeytyi jännitysnäytelmä. Suomesta katsoen ei ole ihme, ettei talous juuri puhuttanut ruotsalaisia vaalien alla.

Vaikka energia ja inflaatio huolestuttavat Ruotsissakin, talous ei noussut merkittävästi esiin keskusteluissa valtiopäivävaalien alla. Ihmekös tuo.

”Olosuhteet huomioon ottaen Ruotsin taloudella menee aika hyvin”, Tukholman yliopiston taloustieteen professori Markus Jäntti toteaa.

Ruotsin talous on päässyt pandemian jälkeen nopeammin vauhtiin, vaikka korona iski sekä Suomen että Ruotsin bruttokansantuotteeseen samankokoisen,

2,2 prosentin loven. Teollisuustuotanto otti Ruotsissa jopa pahemman iskun muun muassa autoteollisuuden komponenttipulan takia.

Silti Ruotsin talous on kasvanut jo kuusi prosenttia pandemiaa edeltävän vuoden 2019 tasosta, Suomen talous vain neljä prosenttia.

Suomen palvelualoja edustavan Paltan pääekonomisti Martti Pykäri vertaa maiden bruttokansantuotelukuja henkeä kohti laskettuna ja ostovoimakorjattuna

”Hyvinvointi on paljon laajempi asia kun se, miten taloudessa menee.”

HEIDI SCHAUMAN
TUTKIMUSJOHTAJA, DANSKE BANK

viime vuonna runsaat 11 400 ensimmäistä oleskelulupaa työntöon perusteella, Ruotsissa määrä oli liki kaksinkertainen. Suomen työllisyysaste saisi oikeastaan olla korkeampikin kuin Ruotsissa, sanoo Pykäri: työikäistä väestöä suhteessa ikääntyneisiin on Suomessa vähemmän.

TILANNE ON KUITENKIN TOISIN PÄIN: Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Suomen työllisyysaste oli OECD:n mukaan 73,8 prosenttia, Ruotsin 76,5 prosenttia.

Tehdyissä työtunneissa Suomi ei tosin jää niin paljon jälkeen kuin työllisyydessä, sillä Ruotsissa tehdään enemmän osa-aikatyötä kuin Suomessa.

Sekä Suomi että Ruotsi ovat noin 6-7 prosentin työttömyydellään joka tapauksessa jäljessä muista Pohjoismaista.

”Se kertoo siitä, että meillä on rakenteellisia ongelmia. Jotain suurempaa pitää muuttua työmarkkinoilla, jotta päästään Tanskan ja Norjan tasolle”, Schauman sanoo.

15 ensimmäisen EU-maan keskiarvoon. Ruotsin lukema on yhdeksän prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen. Vuosikymmenet Suomi kiri Ruotsia kiinni, mutta finanssikriisin jälkeen ero ei ole enää kaventunut. Ja koska tulot ovat Suomessa pienemmät, varallisuusero maiden välillä vain kasvaa.

VAIKKA ENERGIAKRIISI VIELÄ muuttaisi tilannetta, julkinen talous on Ruotsissa selvästi paremmissa kantimissa kuin Suomessa.

Ruotsissa se nousee tänä vuonna ylijäämäiseksi. Suomessa valtiovarainministeriö ennustaa, että alijäämä on tänä vuonna 1,4 prosenttia suhteessa bkt:hen.

Nordean mukaan Suomen julkisen sektorin velaksi ennustetaan tänä vuonna noin 68 prosenttia suhteessa bkt:hen, kun Ruotsin bruttovelkasuhde on vain 31 prosenttia.

”Ruotsissa moni on sitä mieltä, että julkisia varoja käytetään liian vähän, mikä näkyy esimerkiksi terveydenhuollossa ja kouluissa”, Danske Bankin tutkimusjohtaja Heidi Schauman huomauttaa.

Ruotsin julkisen talouden parempaa tilannetta selittää osaltaan väestörakenne. Väestö kasvoi viime vuonna kolme kertaa nopeammin kuin Suomessa.

Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on Suomessa lähes 23 prosenttia ja Ruotsissa runsaat 20 prosenttia.

Väestörakennetta on tukenut se, että Ruotsilla on pitkät perinteet työperäisessä maahanmuutossa. Kun Suomessa myönnettiin

MYÖS TYÖN TUOTTAVUUS ON Ruotsissa hieman korkeampi. Jos työtunteja tehtäisiin yhtä paljon, Suomessa tarvittaisiin kymmenen työpäivää siihen, mikä Ruotsissa syntyy yhdeksässä päivässä.

Eroa selittää Pykäriin mukaan ainakin se, että Ruotsissa on enemmän korkean jalostusasteen tuotantoa.

Esimerkiksi ohjelmistokehityksen ja muiden informaatio- ja viestintäpalvelujen osuus taloudesta on Ruotsissa suurempi. Ne ovat korkean arvonlisän aloja, joiden tuotteita tarvitaan maailmalla yhä enemmän.

Vaikka tuottavuuden kasvattaminen on haasteena kaikkialla, Suomessa se on Schaumanin mukaan osoittautunut poikkeuksellisen hankalaksi.

”Voi olla, että se johtuu ulkoistuksista ulkomaille. Se on ehkä vähentänyt investointeja ja uudistumista kotimaassa”, Schauman pohtii.

Investointeja tehdäänkin Ruotsissa hieman enemmän ja eri asioihin. Kun Suomessa investoinnit ovat painottuneet rakentamiseen, Ruotsissa niitä on tehty enemmän ICT:hen ja henkiseen pääomaan.

”Voi ajatella, että ne ovat omiaan lisäämään työn tuottavuutta”, Pykäri sanoo.

Laura Manninen

Ruotsia ei vertailu kiinnosta

TILASTOJEN OHELLA ENNUSTEET

lähivuosien talouskasvusta kertovat, että Ruotsin näkymät ovat paremmat kuin Suomen. Aivan kaikilla talousmittareilla Suomi ei silti jää jälkeen.

Asuntojen hinnat ovat viime vuosina nousseet Ruotsissa noin kaksi kertaa nopeammin kuin Suomessa. Ruotsalaiset kotitaloudet ovat myös velkaantuneempia kuin suomalaiset. Toisaalta kun kotitalouksien velkaa tarkastellaan suhteessa niiden omaan rahoitusvarallisuuteen eikä tuloihin, tilanne kääntyy toisin päin.

Lisäksi inflaatio laukkaa Ruotsissa aavistuksen Suomea nopeammin. Kuluttajahinnat nousivat heinäkuussa Suomessa 7,8 prosenttia ja Ruotsissa 8,0 prosenttia vuodentakaisesta.

”Kokonaisuudessaan Suomi pärjää todella hyvin kaikissa vertailuissa, joissa katsotaan, miten hyvin asiat ovat eri maissa. Mutta kun tarkastellaan taloutta, Ruotsi pärjää yleensä paremmin. Se mielestäni alleviivaa siitä, että hyvinvointi on paljon laajempi asia kun se, miten taloudessa menee”, Danske Bankin tutkimusjohtaja Heidi Schauman sanoo.

Vaikka Ruotsi voittaa vertailussa selvästi useamman erän, Schaumanin mukaan maa on joka tapauksessa Suomelle paras kansainvälinen verrokki. Toisaalta hän katsoi myös muita Pohjoismaita ja Viroa. Ruotsissa naapurimaihien ei juuri katsota, hän on huomannut.

”Siellä hyvin harvoin halutaan kuulla, miten Tanskassa, Norjassa tai Suomessa menee. Minusta se on Ruotsin heikkous, ettei vertailla samalla tavalla kuin teemme Suomessa.”

Laura Manninen